

УДК 334.73

І. В. Мартусенко,
канд. геогр. наук, доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ, м. Вінниця
Г. М. Бойківська,
к. е. н., доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ, м. Вінниця

ОСОБЛИВОСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО РОЗВИТКУ МОЛОКОПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНІЙ ПРАКТИЦІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

I. Martusenko,
Ph.D., assistant professor of business economics and corporate
Vinnitsia Training and Research Institute of Economy TNEU Vinnitsa
G. Boykivska,
Ph.D., assistant professor of business economics and corporate
Vinnitsia Training and Research Institute of Economy TNEU Vinnitsa

FEATURES COMPETITIVE DEVELOPMENT OF DAIRY PROCESSING ENTERPRISES IN THE MODERN PRACTICE OF MANAGEMENT

Розглянуто сучасні особливості конкурентоспроможного розвитку молокопереробного підприємства. Визначено основні фактори, що впливають на рівень конкурентоспроможного розвитку підприємства. Окреслено можливі шляхи підвищення конкурентоспроможного розвитку підприємства.

The modern features of a competitive dairy enterprise are considered. The main factors affecting the competitive level of the enterprise are determined. Outlined possible ways to improve the competitive development of the enterprise are shown.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентоспроможний розвиток підприємства, рівень конкурентоспроможного розвитку.

Key words: competitiveness, competitive development, the degree of competitive development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ТА ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Геополітичні та геоекономічні сценарії сучасного розвитку нашої держави є першопричинами не просто змін суспільного ладу й середовища господарювання, вони стали підґрунтям кризових станів та дисбалансів економічних систем, особливо ринку та ринкової інфраструктури, що, в свою чергу, призвело до зниження рівня конкурентоспроможного розвитку підприємств в Україні. Саме тому всебічна оцінка сучасного стану конкурентоспроможності промислового підприємства та передумов і факторів, що її визначають є необхідною та актуальною за мінливих умов розвитку економіки України.

Конкурентоспроможний розвиток підприємства є результатом здійснення власної діяльності в інший, ефективніший за конкурентів спосіб, це набуття здатності витримувати конкуренцію на ринку, можливість мати певні вагомі переваги над продукцією інших товаровиробників. Обрання власної ринкової позиції, відмінної від конкурента, на жаль, не є достатнім для того, щоб забезпечувати постійні, істотні конкурентні переваги. Формування конкурентоспроможності підприємства, його продукції — складний процес, який можливий лише за взаємодії багатьох факторів із зовнішнім та внутрішнім середовищем господарювання. Така особливість, поруч з вагомою роллю саме конкурентоздатних підприємств у відтворенні господарства держави, обумовлює

актуальність дослідження в теоретичному й практичному аспектах.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Поняття "конкурентоспроможний розвиток підприємства" та низку особливостей і факторів, які його формують, розглянуто в багатьох економічних працях, зокрема таких науковців, як А.В. Балабанова, М.П. Бутко, І.З. Должанський, Н.П. Дуброва, Т.О. Загорна, М.О. Жуковський, А.Г. Загородний, С.М. Клименко, І. Коломієць, В.Л. Корієв, В.П. Мартиненко, М. Портер, П.Р. Пуцентейло, Ю.О. Салип, Н.А. Стельмашук, Н.П. Тарнавська, М.А. Юдін та багатьох ін. Роботи згаданих вчених характеризуються різноплановістю та глибиною проведених досліджень і є підґрунтям для подальшого наукового пошуку та аналізу всієї множини особливостей, передумов й параметрів які мають вплив на рівень конкурентоспроможного розвитку підприємства [1; 2; 4; 6]. Адаже сучасний динамічний розвиток національного господарства, його невідпинна інтеграційна спрямованість, швидкі зміни ринку, вимагають безперервного аналізу як теперішнього стану конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, так і визначення нових чинників, умов, особливостей та факторів формування конкурентоспроможного розвитку, що дозволять не просто виживати підприємствам у складних реаліях обмеженості ресурсів, а закріпитися на ринку як повноправні гравці, виробники сучасної, інноваційної, якісної продукції, що користуватиметься постійним попитом на національному та міжнародному рівнях.

Таким чином, метою даного дослідження є: по-перше, характеристика передумов, особливостей та чинників формування конкурентоспроможного розвитку підприємства; по-друге, визначення на факторній основі напрямків підвищення рівня конкурентоспроможного розвитку для конкретного підприємства (ПАТ "Бершадьмолоко") за умов геоекономічних перетворень в Україні. Завданням дослідження є окреслення характерних рис сучасного конкурентного середовища підприємства, визначення низки особливостей, базових та специфічних факторів формування конкурентоспроможного розвитку підприємства, пошук й обґрунтування можливостей та перспектив щодо підвищення рівня та вдосконалення конкурентних позицій виробника.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Конкурентоспроможний розвиток підприємства можливий виключно за умов конкуренції

і через конкуренцію його доцільно розглядати як процес, як здатність підприємства лідирувати, поміж інших підприємств, виробляти, поставити та продавати товари на ринок споживання [4]. Процес розвитку, власне, є поступальним рухом вперед, у свою чергу, для підприємства характеристика конкурентоспроможності під час свого розвитку стає визначальною обставиною, властивістю, яка характеризує стратегію підприємства в мінливості сучасного бізнес-середовища та є направленою на ефективне, якісне, результативне й кількісне забезпечення підприємницької діяльності на ринку.

Конкурентоспроможність окреслює присутність економічного суб'єкта в конкурентному середовищі, сприяє накопиченню властивих функцій з визначеною якістю і вартістю, проявляється в процесі конкуренції і досліджується, з одного боку, як визначальний стимул ринкової дієвості, а з другого — як активний процес пристосування до умов, правил і вимог ринку [1]. Іншими словами, конкурентоспроможний розвиток підприємства — це здатність господарської одиниці перевершити конкурента у досягненні поставлених економічних цілей. Це активний, безперервний рух до досягнення економічного ефекту від підприємницької діяльності, утримуючи при цьому довготривалі конкурентні переваги на ринку.

Домінуючим внутрішнім чинником конкурентоспроможного розвитку підприємства є конкурентоспроможність продукції. Аналітика стверджує, що конкурентоспроможність продукції повинна відповідати трьом базовим моментам: задовольняти запити покупців на кращому рівні, ніж у конкурентів, через оптимальне поєднання нецінових і цінових параметрів; організовувати успішний продаж на даному ринку; відповідати запитам ринку у визначений час і бути ефективно реалізованою при наявності пропозиції інших подібних товарів. Конкурентоспроможність підприємства і продукції — це різні за сутністю поняття, що гармонійно доповнюють один одного, виступають соціально-економічною формою єдності ефективності виробництва, організації управління і подальшої стратегії конкурентного розвитку підприємства [2; 3].

Забезпечення конкурентоспроможного розвитку українських промислових підприємств на сучасному етапі є надзвичайно актуальним питанням, оскільки від цього залежить перспектива розвитку промислової галузі та економіки загалом. Промислові, переробні, сільськогосподарські підприємства є генератором, який при раціональній організації здатний

забезпечити вирішення сукупності економічних, соціальних та екологічних проблем становлення міських та сільських територій. Проте, як показує практика, забезпечення виходу підприємства на якісно вищий рівень розвитку, який гарантував би сукупний ефект на становлення інших пов'язаних галузей, регіону та країни, є складним, проблемним і тривалим процесом.

У випадку дослідження особливостей та передумов формування конкурентоспроможного розвитку підприємства, найкраще застосувати факторний підхід, сутність якого в тому, що досліджуючи конкретне явище чи процес (розвиток) потрібно розглядати його з точки зору факторів, що з ним взаємопов'язані. Виходячи з того, що фактор — це "умови здійснення господарських процесів і причин, які впливають на ці процеси" [6], то основна ідея факторного підходу полягає у вивченні економічних явищ з погляду факторів, що на нього впливають. Тобто, визначаючи певні тенденції структурних, кількісних чи якісних змін, стан розвитку об'єкта, прояв його властивостей, слід постійно вивчати сукупність чинників, що зумовили такі зміни, тобто детально аналізувати їх причини [1].

У даному дослідженні визначаються особливості конкурентоспроможного розвитку молокопереробного підприємства ПАТ "Бершадьмолоко" з огляду на те, що молокопереробка та виробництво молочної продукції є галуззю спеціалізації для України й, одночасно, як внутрішній, так і зовнішній "молочні" ринки відчувають суттєвий конкурентний тиск, що має економічне та політичне забарвлення. Завод є головним постачальником молочної продукції для виробництва солодошів Roshen. Потужності заводу забезпечують переробку до 320 тонн молока на день. Комбінат входить до десятки виробників-лідерів України, як найбільший переробник молочної сировини. "Бершадьмолоко" можуть виробляти більше 20 тонн сухих молочних продуктів: сухого знежиреного молока — 18 тонн, сухих вершків — 24 тонни, сухого незбираного молока — 22 тонни, згущеного молока — більше 40 тонн і масла вершкового — близько 10 тонн на добу.

За підсумками 2013 року "Бершадьмолоко" скоротило прибуток на 0,59% або на 0,258 млн гривень, в порівнянні з 2012 роком — до 43,341 млн гривень. Чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 34,24% або на 151,306 млн гривень, в порівнянні з 2012 роком — до 593,177 млн гривень. ПАТ "Бершадьмолоко" веде свою діяльність виключно за рахунок власних коштів

на основі самофінансування та самоокупності, має достатньо власних обігових коштів. Можливими шляхами покращення ліквідності ПАТ "Бершадьмолоко", є отримання додаткового кредитування на пільгових умовах, залучення інвестицій та отримання від замовників попередньої оплати перед виконанням договірних зобов'язань. На конкурентоспроможну діяльність підприємства істотно впливають постійні зміни у податковому законодавстві та в інвестиційній політиці держави, неплатоспроможність партнерів і населення, наявність недобросовісної конкуренції, зношеність основних засобів. Також на господарювання ПАТ "Бершадьмолоко" суттєво впливають сезонні зміни, зважаючи на велику собівартість виконання робіт у зимовий період. Договори по переробці молока та реалізації готової продукції укладаються на протязі всього року й виконуються в повному обсязі. За період 2013 року на підприємстві було укладено договорів на загальну суму 703144 тис. грн., чистий прибуток складав 43341 тис. грн. (в 2012 році — було укладено договорів на загальну суму 521956 тис. грн., чистий прибуток складав 43599 тис. грн.). На 2014 рік частина договорів пролонговані.

Звісно виробничий процес на ПАТ "Бершадьмолоко" супроводжується певними проблемами особливо внутрішнього характеру, існує потреба в залученні додаткових матеріальних та фінансових ресурсів для подальшого нарощування обсягів виробництва та розширення ринків збуту. Керівництво заводу має намір найбільш повно наситити ринок продукцією, а також отримати прибутки задля задоволення економічних та соціальних інтересів акціонерів та працівників ПАТ "Бершадьмолоко". На 2014 рік передбачається наростити обсяги виробництва молочної продукції на 30%. Збільшення об'ємів виробництва продукції здійснюватиметься не за рахунок підвищення вартості, а за рахунок збільшення кількості [7; 9].

На сьогодні конкурентний розвиток ПАТ "Бершадьмолоко", його прибутковість та великі обсяги реалізації продукції забезпечує корпорація Roshen, адже молокозавод є основним постачальником сухого молока для кондитерського гіганта. Конкурентні позиції підприємства утримуються за рахунок економічності витрат, продуктивності праці, раціональності використання основних засобів, забезпеченості матеріально-технічними ресурсами, технологічної складової, цінових та збутових важелів. Проте окремо слід відмітити такі складові конкурентоспроможного розвитку підприємства, як ун-

Таблиця 1. Лідери молокопереробної галузі України

Назва підприємства	Область	Об'єм молока, що надійшов на переробку в 2013 році, тонн
ТОВ «Люстдорф»	Вінницька	139213,0
ПАТ «Дубномолоко» (ТД «Українська сирна компанія»)	Рівненська	129372,0
ПАТ «Баштанський сирзавод» (ГК «Молочний Альянс»)	Миколаївська	127121,3
ПАТ «Бершадьмолоко» (Roshen)	Вінницька	109936,0
ПАТ «Донецький ММЗ № 2» (ПрАТ «Геркулес»)	Донецька	107850,0
ПрАТ «Тернопільський молокозавод» (ТМ «Молокія»)	Тернопільська	99930,0
ПАТ «Житомирський маслозавод» (ТМ «Рудь»)	Житомирська	90042,0
ПрАТ «Галичина»	Львівська	87601,0
ПАТ Комбінат «Придніпровський»	Дніпропетровська	79520,0
ПАТ «Бель Шостка Україна»	Сумська	77826,0
ПрАТ «Лакталіс Миколаїв»	Миколаївська	76182,0
Філія «Роменський молочний комбінат» ПП «Рось» (ДП «Мілкіленд-Україна»)	Сумська	71302,0
ПАТ «Первомайський молочноконсервний комбінат»	Миколаївська	64271,0
ПАТ «Куп'янський МКК»	Харківська	59674,7
ДП «Старокостянтинівський молочний завод» (Укрпродукт Груп)	Хмельницька	58178,0
Тульчинська філія ТОВ «Інтер Фуд» (Терра Фуд)	Вінницька	52483,0
ПрАТ «Хмельницька маслосирбаза»	Хмельницька	52095,0
ТОВ «Інтермол»	Дніпропетровська	44000,0
ПрАТ «Літинський молокозавод»	Вінницька	43882,0
ТОВ «Данон Дніпро» (Данон Україна)	Херсонська	41863,6

Джерело: інформації: www.milkua.info [8].

ікальність продукції та екологічний імідж. Це, перш за все, стосується таких продуктів, як згущене молоко, що користується попитом на ринку, забезпечує комбінату великі обсяги продажів. ПАТ "Бершадьмолоко" почали виробляти цей продукт для потреб кондитерської корпорації "Roshen" і з кожним роком на цю продукцію зростає попит. Відоме підприємство такою унікальною продукцією, як сухе незбиране молоко та сухі вершки "Екстра", які використовуються кондитерськими підприємствами нашої держави для виробництва молочного та білого шоколаду. Молоко на ПАТ "Бершадьмолоко" проходить три етапи систем контролю в декількох лабораторіях, обладнаних сучасною технікою. Молочну сировину приймають на завод по показниках, які значно жорсткіші за внутрішні вимоги, ніж вимагає державний стандарт. В сезон 2013 року "Бершадьмолоко" досягли виробництва сухих вершків "Екстра" у розмірі 300 тонн за місяць, а починали з 70—80 тонн [7]. Ще одним конкурентоздатним та унікальним продуктом ПАТ "Бершадьмолоко" є масло солодковершкове, яке використовується для виробництва тортів, тому "Київський торт" виробництва "Roshen" відрізняється неперевершеними смаковими якістьми та відомий далеко за межами України.

Досліджуючи рівень конкурентоспроможного розвитку ПАТ "Бершадьмолоко" на ринку України необхідно проаналізувати сам ри-

нок молока й молочних продуктів та визначити основних конкурентів "Бершадьмолоко" серед молокопереробних підприємств. Конкурентні позиції комбінату високі, підприємство належить до п'ятірки лідерів з переробки молока в Україні. В таблиці 1 наведено перелік лідерів молокопереробної галузі України у 2013 році.

До цього рейтингу увійшли найбільші молокопереробні підприємства України за показником обсягів молока, що надійшло на переробку у 2013-му році. У рейтингу зазначені окремі підприємства що належність до певної групи, корпорації чи альянсу. Як видно з таблиці 1, ПАТ "Бершадьмолоко" за обсягами переробки молока, а це 109936,0 тонн, поступається лише ТОВ "Люстдорф" (також Вінницька область, обсяг переробки — 139213,0 тонн), ПАТ "Дубномолоко" (Рівненщина, 129372,0 тонн) та ПАТ "Баштанський сирзавод" (Миколаївська область, 127121,3 тонн).

Для більш точного аналізу конкурентного становища ПАТ "Бершадьмолоко" в таблиці 2 наведено підприємства-конкуренти на регіональному та загальнодержавному рівнях. Зазначимо, що ПАТ "Бершадьмолоко" для того, щоб втримати конкуренцію (як видно з табл. 2, вона суттєва) вдається до різних засобів, іноді не зовсім справедливих. Так, Вінницьке обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України оштрафувало ПАТ "Лі-

тинський молочний завод" і ПАТ "Бершадьмолоко" в цілому на 10 тис. грн. за антиконкурентні узгоджені дії. Як показало розслідування АМКУ, ці підприємства в весняний період 2012 року одночасно і безпідставно встановили однакову закупівельну ціну на молоко. Такі дії призвели до обмеження конкуренції на ринку і утиску інтересів споживачів. За інформацією прес-служби, підприємства визнали і припинили порушення і зобов'язалися сплатити штраф до державного бюджету.

Отже, ще один фактор конкурентоспроможного розвитку ПАТ "Бершадьмолоко" — це фактор ціни на сировину, яка в подальшому визначає вартість готової продукції. На основі моніторингу цін на молоко у 2013 році є можливим зазначити, що закупівельні ціни на молоко мали тенденцію до зменшення, так закупівельні ціни на молоко вищого гатунку, за даними господарств знизилися на 1,2% (- 5коп.) — до 4,14 грн./кг. Найвищі ціни зафіксовані у Луганській та Чернігівській (4,50 грн./кг) областях. Мінімальна ціна була в Київській (3,98 грн./кг) та Рівненській (3,92 грн./кг) областях.

Таблиця 2. Основні конкуренти ПАТ "Бершадьмолоко" на рівні регіону та держави

№ п/п	В межах Вінницької області	В межах України
1	ТОВ «Люстдорф» (Іллінецький р-н.)	ПАТ «Дубномолоко» (Рівненська обл.)
2	ПАТ «Літинський молочний завод» (Літинський р-н.)	ПАТ «Баштанський сирзавод» (Миколаївська обл.)
3	ТОВ «Тулчинський маслосирзавод» ТМ Тера-Фуд	ЗАТ «Деражнянський молокозавод» (Хмельницька обл.)
4	ПАТ «Вапнярський сирзавод» (Томашпільський район)	ПАТ «Решетилівський маслозавод» (Полтавська обл.)
5	ПАТ «Крижопільський сироробний завод»	ДП «Старокостянтинівський молочний завод» (Хмельницька обл.)
6	ТОВ «Могилів-Подільський молокозавод»	ПрАТ «Тернопільський молокозавод» (ТМ «Молокія»)
7	ТОВ «Гайсинський молокозавод»,	ЗАТ «Галичина» (Львівська обл.)
8	ТОВ «Чечельницький молочний завод»	ТОВ «Андрушівський маслосирзавод» (Житомирська обл.)
9	ПАТ «Тростянецький молокозавод»	ТОВ «Балтський молочно-консервн. комбінат дитячих продуктів» (Одеська обл.)
10	СП «Піщанський молокозавод»	ПАТ «Молочник» (м. Житомир)
11	ПАТ «Ямпільський маслосирзавод»	ПАТ «Зарічненський молокозавод» (Рівненська обл.)
12	ТОВ «Барський молокозавод»	ПАТ Житомирський маслозавод ТМ Рудь (Житомирська обл.)
13	ТОВ «Погребіщенський маслосирзавод»	ГК «Агрополіс» ТМ «Щедрий Вечір»

Джерело: [8]; [9].

Ціни на молоко екстра гатунку знизилися на 0,7% (-3 коп.) — до 4,26 грн./кг. Найдорожче молоко екстра гатунку закуповували у Херсонській (4,60 грн./кг) та Чернігівській (4,35 грн./кг) областях. Найменша ціна зафіксована у Миколаївській області — 4,10 грн./кг. Ціни на молоко першого гатунку також знизилися — на 1,5% (-6 коп.) — до 4,04 грн./кг. Найвищі ціни на молоко цього гатунку зафіксовані у Донецькій (4,50 грн./кг) та Київській областях

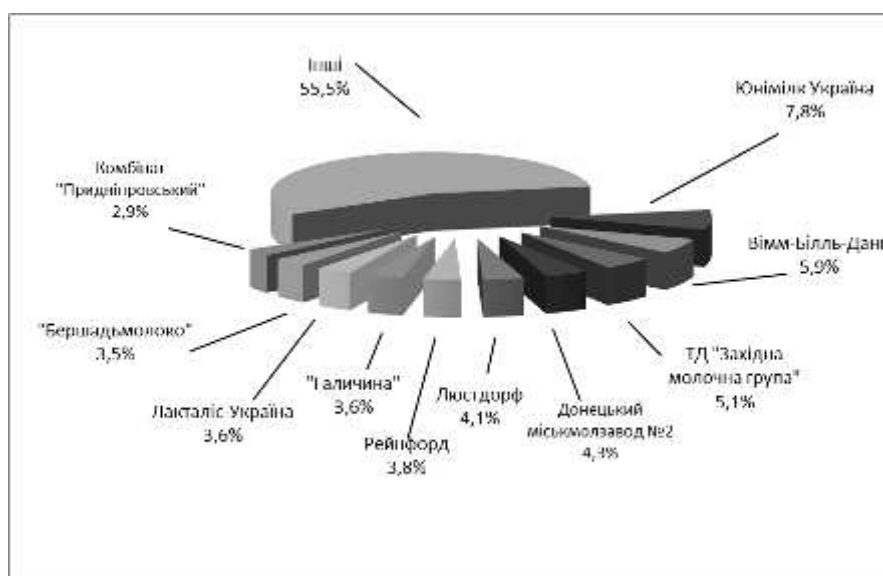

Рис. 1. Місце ТМ "Бершадьмолоко" серед провідних торговельних марок України на ринку продукції з незбираного молока України

Джерело: [7; 8].

(4,08 грн./кг). Найменша ціна — в Дніпропетровській області — 3,65 грн./кг та Волинській — 3,80 грн./кг. Що стосується прогнозів на найближчий період, то з огляду на інформацію про проблеми експорту до Росії, закупівельні ціни на молоко можуть і не стабілізуватися [8].

На ринок молока в Україні впливає скорочення поголів'я корів, хоча цей процес має сезонний характер. Так, у 2013 році в господарствах усіх категорій налічувалося 2 587,8 тис. голів корів, що на 0,3% менше ніж станом на 2012 рік, і на 0,8% менше, ніж на 2011 рік [10]. Як показує статистика, вдалося дещо збільшити виробництво молока — на 0,8%, у господарствах усіх категорій за січень — вересень було вироблено 9012,9 тис. т молока [10]. Через те, що зросли обсяги виробництва молока, то збільшилась і реалізація цієї продукції сільськогосподарськими підприємствами.

Поточні ціни на молоко, за даними господарств та Міністерства аграрної політики та продовольства виглядають так: гатунок екстра — 4,41 грн./кг, вищий гатунок — 4,33 грн./кг, перший гатунок — 4,13 грн./кг, та молоко II-го гатунку від сільськогосподарських підприємств — 3,03 грн./кг, а господарств населення — 2,44 грн./кг [8].

Одним з дієвих факторів впливу на конкурентний розвиток ПАТ "Бершадьмолоко" є відносно новий чинник іміджу та PR. В Україні функціонують конкурентно-сильні й відомі проекти, імідж яких є не тільки позитивним, а й наслідуваним низкою конкурентів (рис. 1).

Якщо проаналізувати ринок, учасником якого є ПАТ "Бершадьмолоко", то головними його конкурентами на ринку молока України, з перспективою стати національними гравцями у виробництві продукції з незбираного молока в середньоціновому сегменті стали — "Юнімілк Україна", "Вімм-Білл-Данн", "Західна молочна група", "Рейнфорд", ПрАТ "Літинський молочний завод" (рис. 1).

Оцінка частки ринку основних конкурентів на ринку продукції з незбираного молока здійснювалась з розрахунку виробленого питного молока, вершків, кисломолочних продуктів та продуктів сирної групи (за даними Держкомстату України). Особливості кон'юнктури масло-молочних продуктів визначаються недостатніми об'ємами пропозиції вершкового масла на українському ринку, що зумовлено дефіцитом сировинних ресурсів та низькою рентабельністю даного виду продукції. Провідні позиції в сегменті належать таким підприємствам, як "Галичина", "Люстдорф", "Молочна фабрика Рейнфорд" та "Бершадьмо-

локо". Якщо говорити про видовий розподіл у загальному випуску молочних продуктів, то найбільшу питому вагу, традиційно, займали рідке молоко оброблене (38%), кисломолочні продукти (24%) і жирні сири — 11%. Частка інших молочних продуктів становила по 5—6% кожна група, у тому числі: морозиво (6%), вершкове масло (5%), сухе молоко (6%), молочні консерви (5%) [8].

Отже, конкурентоспроможний розвиток підприємства формується під впливом великої кількості особливостей, факторів та передумов, основними з яких є сам товар — продукція підприємства, положення підприємства на ринку, ємність такого ринку, можливості збуту продукції та методи товароруку, фінансовий та виробничий потенціал підприємства та багато інших. Проаналізоване вище ПАТ "Бершадьмолоко" характеризується дуже вигідним положенням на ринку молока й молочних продуктів, має стабільні фінансові можливості для власного відтворення, підприємству притаманна стійка конкурентоздатна позиція лідера молочної промисловості Вінниччини та України, і все це в першу чергу завдяки постійному та гарантованому ринку збуту власної продукції, що забезпечує для ПАТ "Бершадьмолоко" корпорація "Roshen", якій належить 86% акцій ПАТ "Бершадьмолоко". Завдяки тому, що головний замовник продукції — корпорація Roshen — підприємство "Бершадьмолоко" працює на повній завантаженості й нарощує виробництво своєї продукції, яка відзначається високою якістю та конкурентоспроможністю. Однією з визначальних передумов такого рівня конкурентоспроможного розвитку підприємства стало те, що у випадку ПАТ "Бершадьмолоко" і товаровиробник і продавець зацікавлені в зростанні прибутку, тут функціонують маркетингові механізми управління діяльністю підприємства, запроваджені власниками.

ВИСНОВКИ

Окрім класичних особливостей та факторів формування конкурентоспроможного розвитку таких як якість продукції, зниження собівартості продукції, ліквідація невиправданих витрат, раціональне та ефективне використання фінансових ресурсів "Бершадьмолоко", сучасними передумовами та особливостями конкурентоспроможного розвитку підприємства є маркетингові прийоми та засоби такі, як реклама, PR, розробка іміджу підприємства, його бренд, торговельна марка, впізнаваність продукту серед безлічі інших товарів, упаковка, засоби продажу, логістичний супровід, еколо-

гічна складова, тощо. Те, що "Бершадьмолоко" знайомі для кожного жителя Вінниччини бренд — не викликає сумніву, але його по всяк час пов'язують та асоціюють з брендом "Roshen". Тому необхідним є визначення конкурентного потенціалу власне "Бершадьмолоко", адже якщо конкурентоспроможна продукція — то й конкурентоспроможне саме підприємство.

Конкурентний потенціал торговельної марки "Бершадьмолоко" досить високий, що позитивно відрізняє підприємство від загального рівня конкуренції між молочними марками на ринку молока та молочних продуктів. "Бершадьмолоко" не абсолютний лідер ринку, завод має певну зону ризику (за об'ємом переробки молока посідає 4-те місце в країні), але має власну визначену ринкову нішу є гнучким підприємством з високим рівнем конкурентного розвитку. Підприємству й надалі доцільно удосконалювати систему формування конкурентних переваг власної молочної продукції, адже тільки так можливо втримувати довготривалі конкурентні переваги. Для ТМ "Бершадьмолоко" доцільно утримувати та примножувати стратегічну активність перебування на ринку, шляхом активізації реклами, формування позитивного екологічного іміджу "Бершадьмолоко", застосовуючи сучасні маркетингові механізми.

Література:

1. Адлер О.О. Факторний аналіз конкурентоспроможності промислового підприємства на основі аналітично-розрахункового методу оцінки конкурентоспроможності його продукції / О.О. Адлер, І.В. Охріменко // Сталий розвиток економіки. — 2012. — № 2. — С. 248—251.
2. Вініченко І.І. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: стан і перспективи / І.І. Вініченко, Д.В. Маховський // Агросвіт. — 2013. — № 21. — С. 10—13.
3. Стельмашук Н.А. Маркетингові механізми управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств / Н.А. Стельмашук // Сталий розвиток економіки. — 2012. — № 7. — С. 343—347.
4. Стельмашук Н.А. Діагностика конкурентних переваг аграрних підприємств / Н.А. Стельмашук // Сталий розвиток економіки. — 2013. — № 4. — С. 125—132.
5. Стельмашук Н.А. Моделювання стратегії маркетингового управління конкурентоспроможністю аграрних товаровиробників / Н.А. Стельмашук // Сталий розвиток економіки. — 2013. — № 5. — С. 125—134.

6. Якубів В.М. Конкурентоспроможний розвиток сільськогосподарських підприємств: фактори і передумови / В.М. Якубів, М.І. Абрамик, М.І. Бесенюк // Сталий розвиток економіки. — 2013. — № 3. — С. 71—76.

7. Офіційний сайт ПАТ "Бершадьмолоко" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://bershadmoloko.at.ua/>

8. Офіційний сайт Інформаційно-аналітичного порталу про молоко і молочне скотарство [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.milkua.info>

9. Офіційний сайт Вінницької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.vin.gov.ua/>

10. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

References:

1. Adler, O.O. and Okhrimenko, I.V. (2012). "Factor analysis of the competitiveness of industrial enterprises based on analytical calculation method for assessing the competitiveness of its products", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 2, pp. 248—251.
 2. Vinichenko, I.I. and Makhov'skyj, D. V. (2013), "Competitiveness of agricultural enterprises: condition and perspectives", *Ahrosvit*, vol. 21, pp. 10—13.
 3. Stel'maschuk, N.A. (2012), "Marketing management mechanisms competitiveness of agricultural enterprises", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 7, pp. 343—347.
 4. Stel'maschuk, N.A. (2013), "Diagnosis of competitive advantage of agricultural enterprises", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 4, pp. 125—132.
 5. Stel'maschuk, N.A. (2013), "Modeling strategy marketing management competitiveness of agricultural producers", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 5, pp. 125—134.
 6. Yakubiv, V.M. Abramyk, M.I. and Beseniuk, M.I. (2013), "Competitive development of of agricultural enterprises: factors and conditions", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. , pp. 71—76.
 7. Official site of JSC "Bershadmoloko" (2014), available at: <http://bershadmoloko.at.ua/> (Accessed 4 July 2014).
 8. The official website for information-analytical portal Dairy cattle (2014), available at: <http://www.milkua.info/> (Accessed 10 July 2014).
 9. Official site of Vinnytsia Regional State Administration (2014), available at: <http://www.vin.gov.ua/> (Accessed 10 July 2014).
 10. Official website of the State Statistics Committee of Ukraine (2014), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 9 July 2014).
- Стаття надійшла до редакції 26.08.2014 р.*